

Výkon regionálních funkcí – Jihočeský kraj – 2025

1. Výchozí stav

Regionální funkce pro knihovny v Jihočeském kraji jsou poskytovány na základě Zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), programu Podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a Metodického pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky od roku 2002. Poskytování regionálních funkcí navazuje na dřívější metodickou práci krajské a okresních knihoven. Dotaci na výkon regionálních funkcí poskytuje od roku 2005 Jihočeský kraj jako zřizovatel Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích. V roce 2025 byla poskytnuta ve výši 20 miliónů korun a rozdělena pro krajskou a pověřené knihovny rovným dílem podle počtu obsluhovaných knihoven a počtu obyvatel v regionech. Základní úkol knihoven poskytujících regionální funkce knihovnám v Jihočeském kraji je pomoc menším knihovnám v kraji tak, aby se vyrovnal rozdíl mezi poskytovanými službami ve větších i menších knihovnách, aby návštěvníci i v malých knihovnách našli informace, které potřebují a pomocí vzájemných kontaktů se rozšiřovaly služby knihoven, zlepšila komunikace s pověřenými knihovnami, budovaly se zajímavé výměnné fondy, díky kterým se dostanou nové knihy i do knihoven malých obcí, které nemají zdroje na doplňování fondů svých knihoven.

Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích poskytuje krajské regionální funkce a všechny regionální funkce pro region České Budějovice. Na základě smluv pověřuje devět základních knihoven výkonem regionálních funkcí pro jejich regiony.

Sít' knihoven pro rok 2025 tvoří JVK jako krajská knihovna se 4 pobočkami, 9 pověřených knihoven a jejich 21 poboček, 77 knihoven s profesionálním knihovníkem, tj. knihovníkem, jehož pracovní úvazek je vyšší než 15 hodin týdně, a 428 knihovnamí s neprofesionálním knihovníkem, tj. knihovníkem, jehož úvazek je nižší než 15 hodin týdně. Tyto knihovny mají celkem 75 poboček. Regionální funkce poskytuje 10 knihoven, krajská a jí pověřených 9 knihoven, metodickou pomoc v jejím rámci dostávalo nabídnuto 580 knihoven, tj. knihoven s profesionálními a neprofesionálními knihovnami a jejich pobočky.

Sít' knihoven k 1.1.2025 v Jihočeském kraji podle statistických výkazů:

Jihočeský kraj	Krajská a pověřené regionálními funkcemi	Profi	Neprofi	CELKEM	Krajská a pověřené regionálními funkcemi	Profi	Neprofi	CELKEM
České Budějovice	1	17	90	108	4	4	18	26
Český Krumlov	1	10	30	41	2	5	3	10
Dačice	1	0	17	18	5	0	4	9
Jindřichův Hradec	1	10	50	61	1	1	4	6
Milevsko	1	2	16	19	1	1	2	4
Písek	1	6	45	52	1	5	4	10
Prachatice	1	10	39	50	0	0	0	0
Strakonice	1	9	66	76	3	0	1	4
Tábor	1	13	63	77	4	10	12	26
Třeboň	1	0	12	13	3	0	2	5
CELKEM	10	77	428	515	24	26	50	106

2.Hodnocení výkonu regionálních funkcí

Regionální funkce na úrovni celého kraje

1.Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány a rozborů.

Krajská knihovna poskytuje konzultace především pověřeným knihovnám a jejich zřizovatelům, dalším základním knihovnám kraje a jiným subjektům, spolupracuje s Národní knihovnou ČR a Ministerstvem kultury ČR.

V roce 2025 bylo poskytnuto 197 konzultací (v roce 2024 221), uskutečněno 29 metodických návštěv v knihovnách. Odborné knihovnické konzultace souvisely jako každoročně s běžným provozem knihoven, s pomocí při přípravě žádostí do dotačních programů určených pro knihovny, se vzdělávacími akcemi pro návštěvníky, s rozšiřováním nabídky služeb knihovny o on-line služby, půjčování e-dokumentů, se statistickým vykazováním činnosti, s tvorbou webových stránek knihoven, rekonstrukcí či novým vybavením knihoven apod. Největší změny byly u dotačních programů pro knihovny od Ministerstva kultury ČR. Krajská metodička pomáhala v roce 2025 také při připojování knihoven regionu České Budějovice do regionálního knihovnického systému a při revizích knihoven zapojených do ARL REGKS.

Na webové adrese JVK jsou zpřístupněny a pravidelně aktualizovány stránky věnované regionálním funkcím knihoven v kraji https://www.cbvk.cz/pro_knihovny.html. Obdobné informace, nejméně se seznamem knihoven regionu, jsou na webových stránkách všech pověřených knihoven Jihočeského kraje. Prostřednictvím seznamu knihoven Jihočeského kraje jsou k dispozici první informace o všech uvedených knihovnách, ale také přímý odkaz na jejich webové stránky, facebook či do jejich on-line katalogů. Dalším adresářem knihoven je Centrální adresář knihoven, který je provozován od roku 2016 Souborným katalogem ČR, aktualizaci informací o jihočeských knihovnách provádí metodičtí pracovníci či pracovníci pověřených knihoven.

Krajská knihovna se také pravidelně zapojuje do nominace knihoven do soutěží Knihovna roku a Městská knihovna roku. V roce 2025 byla krajská metodická členkou komise soutěže Vesnice roku Jihočeského kraje, přihlášeno bylo 11 obcí, které komise musela navštívit a vyhodnotit. Do soutěže Knihovna roku byla nominována Obecní knihovna Chlumany. Do soutěže Městská knihovna roku za Jihočeský kraj byla v roce 2025 nominována Městská knihovna Velešín, která důstojně reprezentovala kraj nejen svojí činností, ale také nově zrekonstruovanými a vybavenými prostory.

Od roku 2021 nabízejí všechny pověřené knihovny svým obsluhovaným možnost zapojit se do regionálního automatizovaného knihovního systému a tím zahájit automatizovaný provoz ve svých knihovnách. V roce 2018 zahájila provoz regionálního knihovního systému pro knihovny regionu České Budějovice také Jihočeská vědecká knihovna, v roce 2019 Městská knihovna Třeboň, v roce 2021 Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice. I tím se zvyšuje počet knihoven využívajících automatizovaný knihovní systém. K automatizaci knihoven napomáhá i dotační program VISK3 Ministerstva kultury ČR, který je určen především pro vytváření informačních center veřejných knihoven. Do regionálního knihovního systému je v Jihočeském kraji zapojeno 319 (v roce 2024 to bylo 283 knihoven).

Jihočeská vědecká knihovna vydala v tištěné i elektronické podobě Přehled činnosti veřejných knihoven Jihočeského kraje v roce 2024, který obsahuje statistická data, porovnání činnosti a informace o zajímavých akcích či rekonstrukcích knihoven. Přístupný je na adrese https://www.cbvk.cz/soubory/regionfce/reg_fce/Prehled_cinnosti_2024.pdf.

2. Statistika knihovnických činností.

Krajská knihovna každoročně zpracovává statistiku všech veřejných knihoven Jihočeského kraje podle výkazů KULT(MK) 12-01, zajišťuje metodickou pomoc při získávání dat a zpracování pro pověřené a základní knihovny kraje. Zpracovaných statistických výkazů je více než obsluhovaných knihoven, jsou zahrnuty i výkazy knihoven zrušených, neevidovaných či nepracujících v předchozím roce včetně poboček a souhrnné výkazy za regiony a kraj. Statistika je zpracovávána v elektronické i písemné formě. V roce 2024 byl poprvé využit nový systém vkládání dat přes webové rozhraní agentury NIPOS. Knihovnám bylo umožněno vkládat data o své činnosti přímo do webové aplikace, následná kontrola a opravy byly stále na metodických. Zjištěné statistické údaje byly využity pro Přehled činnosti veřejných knihoven Jihočeského kraje v roce 2024. Statistické výkazy jsou také využívány pro hodnocení činnosti knihoven, pro případná doporučení zřizovatelům ohledně rozšíření činnosti, větší podpory knihoven, zvýšení úvazků či rekonstrukce prostor, také pro hodnocení plnění standardů VKIS, které se nově zpracovává také pro Národní knihovnu, či porovnání knihoven pomocí benchmarkingu knihoven.

3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady.

Školení pro knihovníky v roce 2025 pořádala JVK jednak samostatně (na témata Portál Knihovny.cz, Seminář NKP pro pověřené knihovny, Digitální služby státu, Portál Knihovny.cz a Získej) nebo v rámci dotačního programu VISK2 (na témata Jmenná katalogizace, Věcná katalogizace, Současná dětská literatura, Informace státní správy pro knihovny, AI aneb zvládnete to i vy, Digitální služby státu, Autorské právo pro knihovny, Nástroje a aplikace pro knihovníky, Současná anglicky psaná literatura, Grafický editor Canva). Ve spolupráci se SKIPem regionu Jižní Čechy byl zorganizován ještě seminář Čtení není lenošení. Bylo uspořádáno 23 vzdělávacích akcí, kterých se zúčastnilo 441 účastníků. Dvě školení byla pořádána on-line.

JVK uspořádala 3 porady metodiček a 2 porady ředitelů, při kterých koordinovala výkon regionálních funkcí.

V roce 2025 byl opětovně nabídnut knihovníkům kraje e-learningový kurz Minimum obecního knihovníka, vyhlášen byl dvakrát, na jaře a na podzim. Byl zrcadlen pro Jihočeský kraj na adrese: <https://kurzy.knihovna.cz/course/view.php?id=204>, jeho tutorování bylo krajské metodičce. Do kurzu se přihlásilo v jarním běhu 32 účastníků, v podzimním 9. V jarním kurzu nedokončili dva, podzimní absolvovali všichni.

4.Tvorba a zpřístupnění regionálního fondu, zpracování regionálních, bibliografických a faktografických databází a poskytování informací.

Součástí JVK je regionální studovna, která poskytuje faktografické, bibliografické a biografické informace o regionu z jedinečného a rozsáhlého fondu knih, periodik a dalších druhů dokumentů. Oddělení vytváří regionální informační databázi osobností, korporací a akcí excerpcí z regionálních novin, časopisů a knih. Z databáze osobností vychází také výročí regionálních osobností uveřejňovaná na webových stránkách JVK. Pokračovala aktualizace výročí a doplňování fotografií k regionálním osobnostem přes portál Obalkyknih.cz, v roce 2025 bylo přidáno cca 70 fotografií.

Pokračuje i digitalizace části regionálního tisku, která zlepšuje dostupnost těchto fondů. Zdigitalizovaná podoba dokumentů je k dispozici v Digitální knihovně JVK na adrese: <http://kramerius.cbvk.cz>.

V regionální studovně vznikla a neustále se aktualizuje elektronická publikace Kohoutí kříž : šumavské ozvěny, obsahující v současné době údaje o 2 734 autorech, více než 6 500 ukázek, biografická data, medailony, bibliografické odkazy či 43 000 dokumentů v obrazové příloze (<http://www.kohoutikriz.org/>).

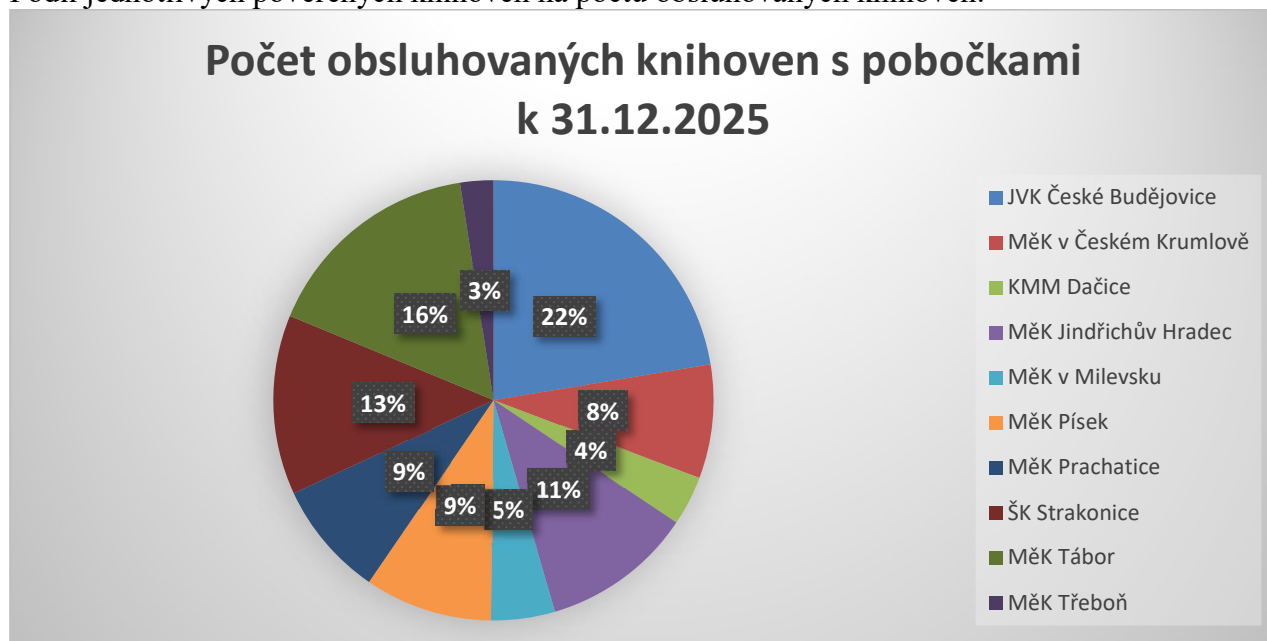
Regionální fond je doplňován regionálním povinným výtiskem i dalšími způsoby – nákupem, výměnou apod. Z dotace na regionální funkce bylo v roce 2025 zakoupeno 125 svazků v hodnotě 40 890,27 Kč.

Regionální funkce pověřených knihoven a JVK pro region České Budějovice

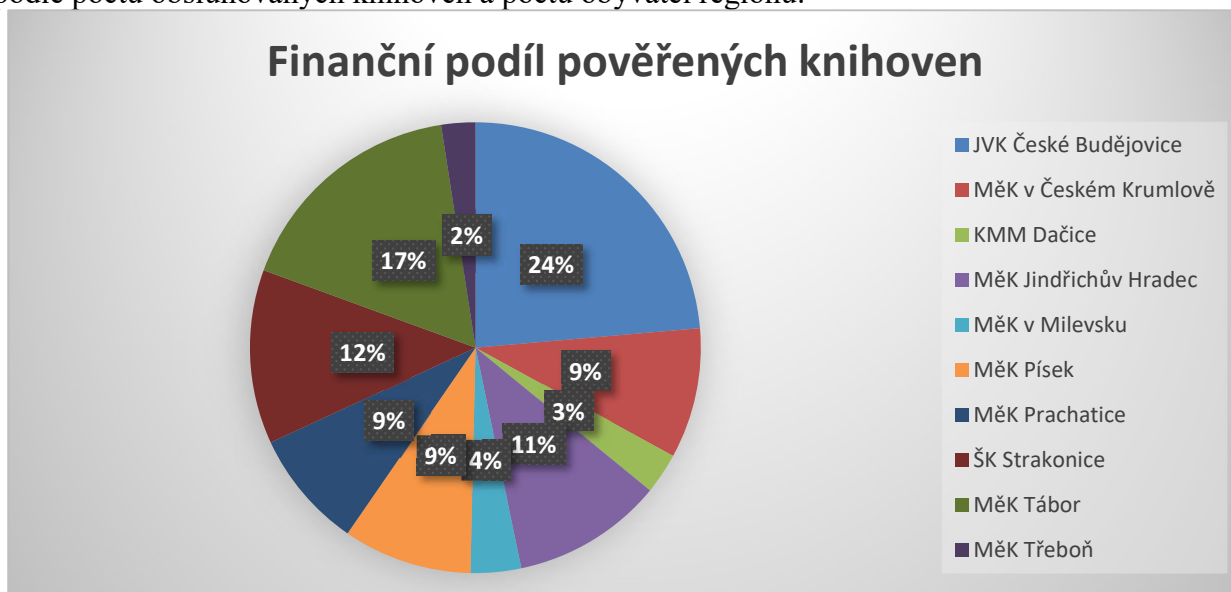
JVK a devět pověřených knihoven Jihočeského kraje vykonává regionální funkce v určených regionech. Výkon vychází z Metodického pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven. Dotace na regionální funkce poskytovaná Jihočeským krajem umožňuje podporu činnosti všech knihoven kraje, díky ní knihovny fungují v síti a mají větší možnost vzájemné spolupráce a komunikace. Metodický pokyn stanoví standardy výkonů regionálních funkcí, komentář je vyhodnocuje.

V roce 2025 bylo 6 knihoven obsluhovaných pověřenou Městskou knihovnou Písek převedeno pod Městskou knihovnou v Milevsku z důvodu zkrácení vzdálenosti od pověřené knihovny a snazší obslužnosti. Pověřené knihovny při změně spolupracovaly a pro obsluhované knihovny změnu provedly co nejjednodušeji.

Podíl jednotlivých pověřených knihoven na počtu obsluhovaných knihoven:

Finanční podíl jednotlivých pověřených knihoven na dotaci na výkon regionálních funkcí rozdělený podle počtu obsluhovaných knihoven a počtu obyvatel regionů:

Statistické ukazatele výkonu regionálních funkcí jednotlivých pověřených knihoven:

Pověřená knihovna	Počet obsluhovaných knihoven s pobočkami k 31.12.2025	Počet statistik	Počet konzultací	Počet metodických návštěv	Počet porad	Počet školení	Pomoc při aktualizaci a revizi	Výměnný fond	Přírůstek výměnného fondu	Počet souborů	Počet svazků v nich
JVK České Budějovice	129	147	551	223	2	34	23	85 561	3 355	208	34 807
MěK v Českém Krumlově	48	53	186	215	3	35	16	33 661	1 956	156	12 235
KMM Dačice	21	24	129	44	0	2	6	10 829	863	57	2 530
MěK Jindřichův Hradec	64	68	383	149	3	5	6	27 315	2 582	239	11 187
MěK v Milevsku	27	24	200	42	2	30	1	18 259	613	196	5 409
MěK Písek	54	55	487	102	2	4	2	39 951	2 112	208	11 573
MěK Prachatice	49	53	151	131	2	9	7	28 940	1 691	115	7 616
ŠK Strakonice	76	80	450	76	3	13	20	49 470	2 045	99	7 372
MěK Tábor	94	136	249	178	3	8	19	43 552	2 407	186	21 315
MěK Třeboň	14	16	11	74	0	12	5	9 037	647	59	3 001
Celkem	576	656	2 797	1 234	20	152	105	346 575	18 271	1 523	117 045

Současné zajištění regionálních funkcí v jednotlivých regionech Jihočeského kraje:

Region České Budějovice

- zajišťuje Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 17 (+4 poboček)
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 90 (+12 poboček)
- počet metodických pracovníků: 2,5

Region Český Krumlov

- zajišťuje Městská knihovna v Českém Krumlově
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 10 (+5 poboček)
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 30 (+3 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 1

Region Dačice

- zajišťuje Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 17 (+4 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 0,75
-

Region Jindřichův Hradec

- zajišťuje Městská knihovna Jindřichův Hradec
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 10 (+2 pobočky)
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 48 (+4 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 2

Region Milevsko

- zajišťuje Městská knihovna v Milevsku
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 3 (+3 pobočky)
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 19 (+ 2 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 0,75

Region Písek

- zajišťuje Městská knihovna Písek
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 5 (+3 pobočky)
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 42 (+4 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 2

Region Prachatice

- zajišťuje Městská knihovna Prachatice
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 10
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 39
- počet metodických pracovníků: 1

Region Strakonice

- zajišťuje Šmidingerova knihovna Strakonice
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 9
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 66 (+1 pobočka)
- počet metodických pracovníků: 2

Region Tábor

- zajišťuje Městská knihovna Tábor
- počet obsluhovaných profesionálních knihoven: 13 (+ 9 poboček)
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 61 (+ 11 poboček)
- počet metodických pracovníků: 3,8

Region Třeboň

- zajišťuje Městská knihovna Třeboň
- počet obsluhovaných neprofesionálních knihoven: 12 (+ 2 pobočky)
- počet metodických pracovníků: 0,4

Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány a rozbor

JVK a jí pověřené knihovny poskytují metodickou pomoc formou konzultací a metodických návštěv základním knihovnám svých regionů a jejich zřizovatelům, a to ze všech oborů knihovnické a informační činnosti. Zároveň informují o novinkách v oboru a pomáhají při zlepšování podmínek poskytování veřejných knihovnických služeb, při změnách AKS, rozšiřování on-line služeb, rekonstrukcích a úpravách knihoven.

JVK i pověřené knihovny pomáhaly s přípravou žádostí o dotace, které podporují rozvoj knihovnických služeb, např. VISK či Knihovna 21. století. V rámci dotačního programu VISK3 pokračuje automatizace neprofí knihoven, zlepšuje se technické vybavení a rozšiřuje se využití on-line služeb. Program Knihovna 21. století pomáhá se zlepšováním služeb knihoven pro handicapované návštěvníky a s podporou kulturní a vzdělávací činnosti. Knihovny dále mohou využít i dotační programy Jihočeského kraje na podporu kulturních aktivit či dotace z jiných zdrojů (např. MAS, IROP, PNO, Program obnovy venkova). V roce 2025 došlo k systémové změně podávání žádostí VISK a Knihovna 21. století, začaly se podávat přes dotační portál Ministerstva kultury ČR. Se změnou bylo nutné seznámit zřizovatele i knihovny, příprava dotačních žádostí je nyní komplikovanější.

Standard regionálních funkcí stanoví u této služby metodickou návštěvu obsluhované knihovny minimálně jednou ročně, konzultace dle potřeby průběžně. **V roce 2025 bylo metodických návštěv 1 234, o 34 více než v předchozím roce, což jsou průměrně 2,1 návštěvy na knihovnu regionu.** Počet konzultací, tj. pomoci s problémy knihovny, rady pro provoz, seznamování s novinkami, zodpovídání dotazů a podobně, je trvale vysoký. **V roce 2025 bylo poskytnuto 2 797 konzultací (v roce 2024 2 759), tj. 4,9 konzultací na knihovnu.** Každá obsluhovaná knihovna má možnost zeptat se na cokoli, co souvisí s provozem knihovny, techniky či internetu.

Pověřená knihovna	Počet obsluhovaných knihoven s pobočkami k 31.12.2025	Počet konzultací	Počet konzultací na knihovnu	Počet metodických návštěv	Počet metodických návštěv na knihovnu
JVK České Budějovice	129	551	4,3	223	1,7
MěK v Českém Krumlově	48	186	3,9	215	4,5
KMM Dačice	21	129	6,1	44	2,1
MěK Jindřichův Hradec	64	383	6,0	149	2,3
MěK v Milevsku	27	200	7,4	42	1,6
MěK Písek	54	487	9,0	102	1,9
MěK Prachatice	49	151	3,1	131	2,7
ŠK Strakonice	76	450	5,9	76	1,0
MěK Tábor	94	249	2,6	178	1,9
MěK Třeboň	14	11	0,8	74	5,3
Celkem	576	2797	4,9	1234	2,1

Statistika knihovnických činností

JVK i všechny pověřené knihovny poskytovaly metodickou pomoc při sběru statistických dat základních knihoven a zpracovaly statistické výkazy na úrovni svých regionů jak v tištěné, tak elektronické podobě ve statistickém programu StatExcel a do webového formuláře NIPOSu. Pokud

obec zřizuje knihovnu s pobočkami, metodičky zpracovávají souhrnný výkaz za celou obec. Statistické výkazy potom metodičky předaly do JVK na zpracování na krajské úrovni. Zpracovaných statistických výkazů je více než obsluhovaných knihoven, protože jsou zpracovány výkazy i za knihovny, které v roce 2025 nepracovaly, nebyly zaevidované nebo byly zrušeny, za pobočky a souhrnné výkazy za jednotlivé regiony. Statistické ukazatele jsou dále používány pro hodnocení knihoven např. při naplňování standardů veřejných knihovnických a informačních služeb, při jednání se zřizovateli knihoven, při benchmarkingu apod.

Pověřená knihovna	Počet obsluhovaných knihoven s pobočkami k 31.12.2025	Počet statistik
JVK České Budějovice	129	147
MěK v Českém Krumlově	48	53
KMM Dačice	21	24
MěK Jindřichův Hradec	64	68
MěK v Milevsku	27	24
MěK Písek	54	55
MěK Prachatice	49	53
ŠK Strakonice	76	80
MěK Tábor	94	136
MěK Třeboň	14	16
Celkem	576	656

Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

V regionech, kde jsou obsluhovány profi knihovny, pořádají pravidelné porady především pro ně. V regionech, kde obsluhují pouze neprofi knihovny se více vyřizuje při metodických návštěvách nebo konzultacích, porady se pořádají sporadicky. Knihovníci v neprofi knihovnách většinou pracují v jiném oboru a porady pro ně nejsou časově dostupné.

Stoupl počet pořádaných vzdělávacích akcí. V mnoha knihovnách se změnili knihovníci, mění se automatizované knihovní systémy, do regionálních knihovnických systémů se zapojují další knihovny. Tři regiony, Dačice, Prachatice, Tábor, vydávají pro knihovníky zpravodaje. **Standard dvou porad pro knihovny s profesionálními pracovníky a nabídky vzdělávání v rozsahu 48 hodin pro profesionální knihovny a 8 hodin pro neprofesionální knihovny v roce 2025 byl naplněn.**

Bylo uskutečněno 152 vzdělávacích akcí v pověřených knihovnách, dalších 23 akcí nabídla JVK v rámci krajských regionálních funkcí. V roce 2025 byl Jihočeskou vědeckou knihovnou pořádán dvakrát e-learningový kurz Minimum obecního knihovníka Jihočeského kraje v rozsahu 30 vyučovacích hodin, který úspěšně absolvovalo 39 knihovníků kraje. Mnoho školení se pořádá v knihovnickém prostředí také on-line, takže jihočeští knihovníci mohou využívat i nabídku dalších vzdělávacích akcí pořádaných on-line knihovnami mimo náš region. Také JVK pořádala dvě vzdělávací akce on-line.

Metodici nejen pořádají školení, ale také mohou vyjíždět pomáhat s kulturními, vzdělávacími či komunitními akcemi přímo do knihoven, těchto akcí proběhlo v roce 2025 celkem 17. Tato praktická podpora pomůže především u neprofi knihoven, kde si knihovník sám na akce pro veřejnost netroufá.

Další informace o knihovnách v jednotlivých regionech a o novinkách, změnách, aktuální situaci bývají zveřejňovány na webech knihoven poskytujících regionální funkce.

Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích:

https://www.cbvk.cz/pro_knihovny.html

Městská knihovna v Českém Krumlově:

https://www.knih-ck.cz/cz/knihovna_noviny_z_regionu/

Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice:

<https://www.mkdac.cz/knihovna/obecni-knihovny/>

Městská knihovna Jindřichův Hradec:

<https://www.knihjh.cz/?p=stranka&id=7&typ=proknihovny>

Městská knihovna v Milevsku:

<https://www.knihmil.cz/regionalni-sluzby>

Městská knihovna Písek:

<https://www.knih-pi.cz/regionalni-sluzby/>

Městská knihovna Prachatice:

<https://www.knih-pt.cz/rskis/d-1040/p1=1068>

Šmidingerova knihovna Strakonice:

<http://www.knihovnystrakonicka.strakonice.eu/>

Městská knihovna Tábor:

<https://www.knihovnatabor.cz/regionalni-sluzby#/>

Městská knihovna Třeboň:

<https://www.knihovnatrebon.cz/regionalni-sluzby/>

Pověřená knihovna	Počet obsluhovaných knihoven s pobočkami k 31.12.2025	Počet porad	Počet školení	Praktická pomoc s akcemi
JVK České Budějovice	129	2	34	2
MěK v Českém Krumlově	48	3	35	5
KMM Dačice	21	0	2	3
MěK Jindřichův Hradec	64	3	5	3
MěK v Milevsku	27	2	30	0
MěK Písek	54	0	4	0
MěK Prachatice	49	2	9	2
ŠK Strakonice	76	3	13	1
MěK Tábor	94	3	8	0
MěK Třeboň	14	0	12	1
Celkem	576	18	152	17

Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

JVK i všechny jí pověřené knihovny budují výměnné fondy knih a dalších dokumentů. Poskytují z něj knihovnám svého regionu výměnné soubory. Na doplňování výměnných fondů bylo v roce 2025 použito **24 %** z celkové dotace na regionální funkce. Na nákup výměnných fondů bylo z dotace věnováno **4 781 799,79 Kč** (v roce 2024 4 745 948,06 Kč). Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice část výměnného fondu doplňuje z příspěvku obcí zřizujících obsluhované knihovny (42 000,-). Kromě tištěných knih se do výměnných fondů nakupují také audioknihy, společenské hry nebo periodika. Při nákupu svazků do výměnných souborů se využívá výhodných rabatů od prodejců, takže cena za svazek bývá nižší než při běžném nákupu v knihkupectví. **V roce 2025 bylo nakoupeno 17 856 svazků** (v roce 2023 18 200 svazků). Všechny knihy nakoupené z dotace jsou označeny razítkem: Hrazeno z dotace Jihočeského kraje.

Pověřená knihovna	Přírůstek výměnného fondu	Nákup výměnného fondu	Náklady na jeden svazek
JVK České Budějovice	3 355	912 254,00	271,91
MěK v Českém Krumlově	1 956	469 908,10	240,24
KMM Dačice	448	110 500,00	246,65
MěK Jindřichův Hradec	2 582	715 838,59	277,24
MěK v Milevsku	613	145 000,00	236,54
MěK Písek	2 112	614 000,00	290,72
MěK Prachatice	1 691	484 199,26	286,34
ŠK Strakonice	2 045	500 107,00	244,55
MěK Tábor	2 407	691 697,34	287,37
MěK Třeboň	647	180 295,50	278,66
Celkem	17 856	4 823 799,79	270,15

Cirkulaci souborů zajišťuje částečně JVK a pověřené knihovny, částečně i zřizovatelé či knihovníci základních knihoven. O tuto službu je mezi obsluhovanými knihovnami asi největší zájem, je to také nejviditelnější efekt poskytování regionálních funkcí. Je to zároveň i ekonomické, takto se i v nejmenších knihovnách, které nemají od zřizovatelů finance na doplňování vlastního fondu, dostanou čtenáři k novinkám a zároveň se každý svazek z fondu půjčí vícekrát ve více knihovnách. Přesto se najdou knihovny, které o půjčování souborů zájem nemají. Jsou to buď knihovny, které mají dostatečný nákup knih nebo knihovny, které stagnují nebo aktuálně nepracují. Podle podmínek regionů a zájmu obsluhovaných knihoven se půjčují buď menší soubory častěji měněné anebo soubory větší, ale půjčené např. na celý rok. **V roce 2025 bylo půjčeno 1 523 souborů** (v roce 2024 bylo půjčeno 1 519 souborů) **obsahujících 117 045 svazků** (v roce 2024 to bylo 127 371 svazků) **v hodnotě 34 719 278,- Kč.**

U této funkce standard předpokládá nejméně dva soubory o obsahu 60 svazků na knihovnu ročně, tedy 120 svazků půjčených do každé knihovny ročně. **Standard 120 svazků ročně do každé knihovny je překročen ve všech pověřených knihovnách kromě Strakonice.** V regionu Strakonice obsluhované knihovny dostávají větší soubory a nechtějí je měnit tak často. **V průměru bylo půjčeno 2,6 souborů na knihovnu a 203 svazků ročně.**

Pověřená knihovna	Počet obsluhovaných knihoven s pobočkami k 31.12.2025	Počet souborů	Počet souborů na knihovnu	Počet svazků v nich	Počet svazků na soubor	Hodnota svazků půjčených v souborech	Počet svazků na knihovnu
JVK České Budějovice	129	208	1,6	34 807	167	10 230 535	270
MěK v Českém Krumlově	48	156	3,3	12 235	78	3 824 710	255
KMM Dačice	21	57	2,7	2 530	44	708 347	120
MěK Jindřichův Hradec	64	239	3,7	11 187	47	3 924 155	175
MěK v Milevsku	27	196	7,3	5 409	28	870 039	200
MěK Písek	54	208	3,9	11 573	56	3 570 357	214
MěK Prachatice	49	115	2,3	7 616	66	2 486 604	155
ŠK Strakonice	76	99	1,3	7 372	74	1 984 517	97
MěK Tábor	94	186	2,0	21 315	115	5 952 625	227
MěK Třeboň	14	59	4,2	3 001	51	1 167 389	214
Celkem	576	1 523	2,6	117 045	73	34 719 278	203

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Fyzické revize knihovních fondů jsou záležitostí zřizovatelů (provozovatelů) knihoven v periodě stanovené knihovním zákonem (u většiny knihoven jednou za 5 let). JVK i všechny pověřené knihovny nabízejí pomoc při revizi a aktualizaci podle zájmu a potřeb jednotlivých základních knihoven. **Standardem je pomoc při revizi tak, aby nejméně během pěti let byla provedena revize ve všech základních knihovnách.** V knihovnách, které mají automatizovaný systém a jsou zapojené do regionálních systémů jde revize snáze a rychleji. V knihovnách, které ještě pracují pouze s psanými přírůstkovými seznamy, je revize složitější a namáhavější. Některé obce provádějí revizi ve zřizovaných knihovnách samy, a tak se tento údaj neodrazí ve statistických ukazatelích za výkon regionálních funkcí.

Aktualizace by se měla provádět průběžně, ale provádí se především při zpracovávání fondů do automatizovaného knihovnického systému, při změně knihovníka nebo při úpravách řazení fondu (např. změny v MDT, stěhování knihovny apod.). Aktualizace fondů knihoven je důležitá, návštěvníci si mnohem raději vybírají mezi novinkami než mezi zastaralými knihami. Při aktualizaci metodici také pomáhají s probíráním darovaných knih, kde jen část bývá vhodná k zařazení do fondu knihoven.

Pověřená knihovna	Počet obsluhovaných knihoven s pobočkami k 31.12.2025	Pomoc při aktualizaci a revizi
JVK České Budějovice	129	23
MěK v Českém Krumlově	48	16
KMM Dačice	21	6
MěK Jindřichův Hradec	64	6
MěK v Milevsku	27	1
MěK Písek	54	2
MěK Prachatic	49	7
ŠK Strakonice	76	20
MěK Tábor	94	19
MěK Třeboň	8	14
Celkem	570	114

Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce

Tato služba musí vycházet především ze zájmu zřizovatelů knihoven. V Jihočeském kraji není poskytována plošně, poskytuje se podle zavedených zvyklostí a na základě zájmu v pověřených městských knihovnách v Dačicích, Jindřichově Hradci, Písku, Táboře a Třeboni. Městská knihovna Písek knihy z prostředků obcí nenakupuje, pouze pro obsluhované knihovny knihy zpracovává. JVK se zahájením provozu regionálního automatizovaného knihovního systému pomáhá připojovaným knihovnám se zpracováním jejich knižního fondu, aby se zrychlila a zkvalitnila katalogizace jejich fondů. Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice, Městská knihovna Tábor a Městská knihovna Třeboň knihy z prostředků obcí kupuje i zpracovává. Městská knihovna Jindřichův Hradec provozuje distribuční středisko, ve kterém sdružuje finance od obsluhovaných knihoven, nakupuje pro ně a knihy také zpracovává. Navíc zpracovává i některé dary pro knihovny, proto je zpracovaných víc knih než nakoupených. V regionu Dačice zřizovatelé knihoven přispívají také na tvorbu výměnných fondů.

Pověřená knihovna	Počet obsloužených knihoven	Počet nakoupených knihovních jednotek	Počet zpracovaných knihovních jednotek
JVK České Budějovice	129	0	751
KMM Dačice	20	151	151
MěK Jindřichův Hradec	37	1328	2013
MěK Písek	7	0	181
MěK Tábor	14	31	353
MěK Třeboň	8	310	310

Praktická podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit

Kromě vzdělávací a poradenské činnosti patří k práci metodika také praktická podpora. Znamená to např. pomoc se stěhováním, zapojením do automatizovaného systému, revizí, ale také pomoc s přípravou či provedením kulturních a vzdělávacích akcí. V rámci vzdělávání se metodici snaží nabídnout inspiraci pro pořádání těchto akcí, ale mohou také přijet přímo do knihoven a tam akci uspořádat. Tuto činnost podporují také aktivity Klubu dětských knihoven, např. na podzim byl v JVK uspořádán seminář Čtení není lenošení.

Servis automatizovaného knihovního systému (AKS)

Počet servisních akcí v knihovnách souvisí s provozem automatizovaného regionálního knihovního systému. Počet knihoven zapojených do REKS vyjadřuje, pro kolik knihoven regionu zajišťuje pověřená knihovna provoz automatizovaného regionálního systému. Všechny pověřené knihovny regionu nabízejí obsluhovaným knihovnám možnost zapojit se do regionálního automatizovaného knihovního systému. Počet zapojených knihoven každoročně stoupá, v roce 2025 jich bylo již 319, tedy o 36 víc než v předcházejícím roce. Nejvíce jich nyní přibývá v regionu České Budějovice, kde JVK postupně zapojuje do systému ARL REGKS obsluhované knihovny. Metodici pomáhají v knihovnách s instalací a nastavením AKS, počítače v knihovnách spravuje správce sítě zřizovatele. V některých případech tuto službu na vyžádání poskytne také pracovník knihovny poskytující regionální funkce.

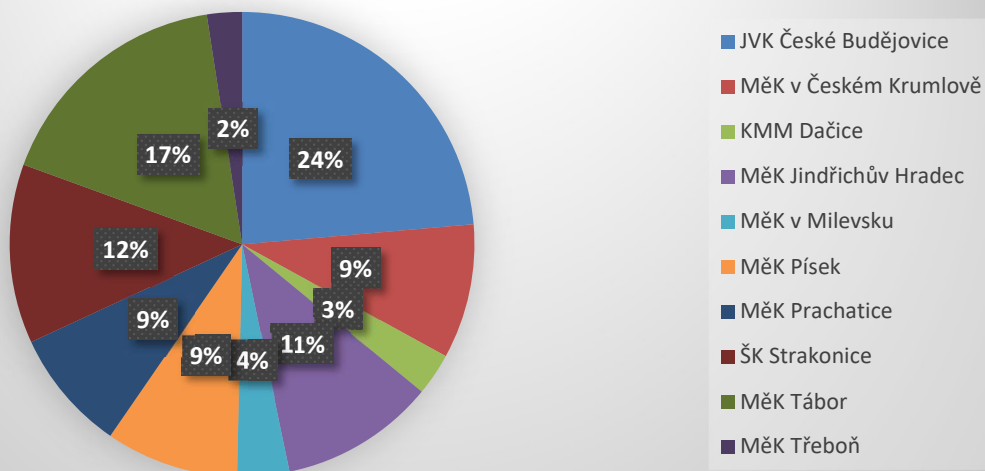
Pověřená knihovna	Počet knihoven zapojených do REKS	Počet servisních akcí
JVK České Budějovice	68	25
MěK v Českém Krumlově	39	30
KMM Dačice	13	4
MěK Jindřichův Hradec	45	58
MěK v Milevsku	21	72
MěK Písek	35	21
MěK Prachatice	34	10
ŠK Strakonice	17	52
MěK Tábor	39	10
MěK Třeboň	8	14
Celkem	319	296

Finanční a personální zajištění regionálních funkcí

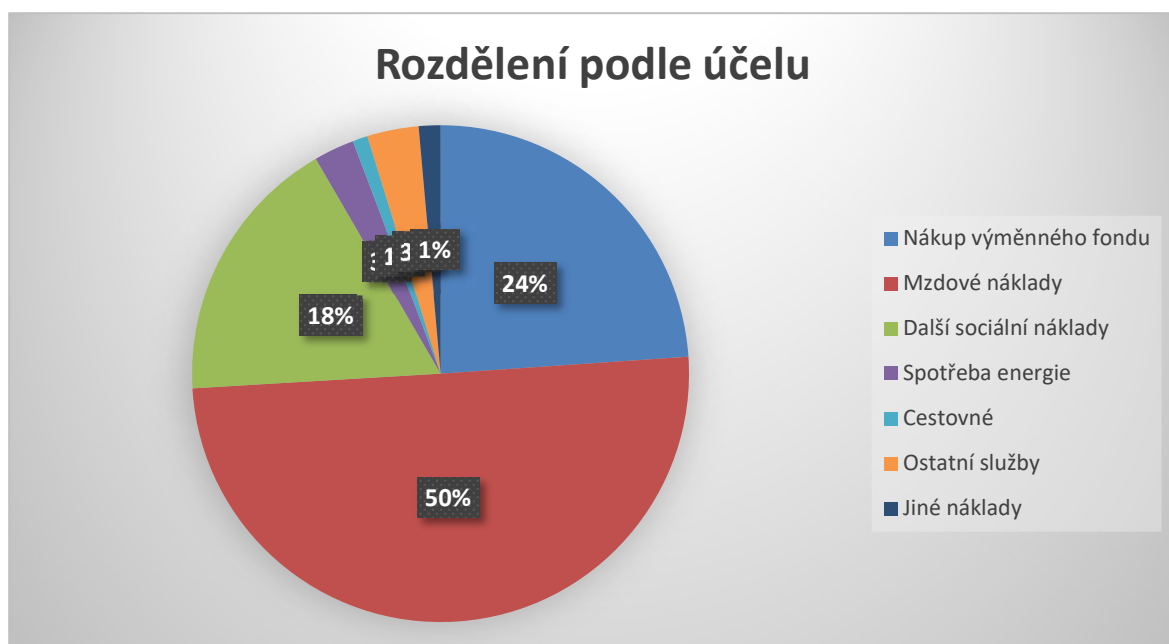
V roce 2025 bylo poskytování regionálních funkcí základním knihovnám finančně hrazeno Jihočeským krajem. Částka v roce 2025 činila 20 000 000,- Kč. Spoluúčast knihoven vykonávajících regionální funkce činila 247 580,14 Kč, nejvyšší částkou z této spoluúčasti je dorovnávání platů pracovníků poskytujícím regionální služby ve Šmídingerově knihovně ve Strakonici (118 773,-).

Knihovna Matěje Mikšíčka Dačice navíc nakupuje knihy do výměnného fondu také z prostředků získaných od obcí (42 000,- Kč).

Finanční podíl pověřených knihoven

Pověřená knihovna	Nákup výměnného fondu	Mzdové náklady	Další sociální náklady	Spotřeba energie	Cestovné	Ostatní služby	Jiné náklady	Celkem
JVK České Budějovice	912 450,66	2 745 000,00	955 262,00	0,00	30 474,00	66 100,00	13 713,34	4 723 000,00
MěK v Českém Krumlově	469 908,10	935 640,00	300 014,00	61 000,00	29 507,00	38 671,43	39 259,47	1 874 000,00
KMM Dačice	68 500,00	345 267,00	120 155,00	16 937,00	6 570,00	7 206,00	21 365,00	586 000,00
MěK Jindřichův Hradec	715 838,59	889 041,00	311 877,41	39 000,00	49 448,00	121 034,45	35 760,55	2 162 000,00
MěK v Milevsku	145 000,00	362 500,00	126 500,00	52 000,00	7 000,00	30 000,00	2 000,00	725 000,00
MěK Písek	614 000,00	846 000,00	238 000,00	48 000,00	2 000,00	62 000,00	38 000,00	1 848 000,00
MěK Prachatice	484 199,26	762 000,00	288 802,37	52 000,00	14 757,00	43 654,12	56 587,25	1 702 000,00
ŠK Strakonice	500 107,00	1 250 000,00	502 051,00	130 000,00	12 388,00	57 732,00	41 722,00	2 494 000,00
MěK Tábor	691 697,34	1 707 000,00	607 195,00	128 842,44	41 861,00	191 527,25	29 876,97	3 398 000,00
MěK Třeboň	180 295,50	185 280,00	64 442,00	0,00	188,00	54 330,05	3 464,45	488 000,00
Celkem	4 781 996,45	10 027 728,00	3 514 298,78	527 779,44	194 193,00	672 255,30	281 749,03	20 000 000,00
Procenta	23,91	50,14	17,57	2,64	0,97	3,36	1,41	100,00

JVK zajišťuje regionální funkce pro celý Jihočeský kraj a zároveň pro českobudějovický region. Tomu odpovídá nejvyšší počet úvazků pracovníků zajišťujících regionální funkce a nejvyšší mzdové náklady.

* Šmidingerova knihovna Strakonice dorovnávala mzdové náklady ze svého rozpočtu, v roce 2025 částkou 118 773,- (průměrné mzdové náklady poté u Šmidingerovy knihovny stoupnou na 38 021,47 Kč).

V Českých Budějovicích, 14.1.2026

Jihočeská vědecká knihovna, oddělení regionálních služeb